

21. maj 2018

Sagsnr.
2018-0124006

Dokumentnr.
2018-0124006-2

Sagsbehandler
Nina Werge

Til Økonomiudvalget

Status på indsatsen mod social dumping 1. kvartal 2018

Vedlagt er status over indsatsen mod social dumping.

Baggrund

Københavns Kommunes indsats med kontrol af arbejdsklausulen blev skudt i gang den 13. oktober 2014, hvor indsatssteamet ved Bureau Veritas påbegyndte arbejdet med at foretage stikprøvekontroller af Københavns Kommunes leverandører inden for bygge og anlæg samt tjenesteydelsesområdet. Siden 1. januar 2017 har indsatsen også omfattet støtte- og tilskudsområdet.

Borgerrepræsentationen vedtog i 2017 at hjemtage kontrollen med arbejdsklausulen og udvide indsatsen til også at omfatte uddannelses- og beskæftigelsesklausulen. Fra 1. januar 2018 har kommunens interne indsatssteam derfor overtaget kontrollen af arbejdsklausulen, samt uddannelses- og beskæftigelsesklausulen.

Økonomiudvalget modtager kvartalsvis afrapportering i form af statusnotat på aflæggebordet i forbindelse med indsatsen. Denne kvartalsrapport er den første siden indsatsen blev hjemtaget.

Status

Det interne indsatssteam har i 1. kvartal 2018 gennemført 97 kontroller, heraf 44 screeningsbesøg på bygge- og arbejdspladser og 53 dokumentkontroller. Indsatssteamet har gennemført dokumentkontroller på 13 af kommunens aftaler. Heraf har de konstateret overtrædelse i 6 aftaler, svarende til 46 % af de undersøgte kontrakter. I de 13 kontrakter har det interne indsatssteam gennemført 53 dokumentkontroller på personniveau. Indsatssteamet har konstateret en overtrædelse af arbejdsklausulen i 23 af de 53 sager, svarende til 43 % af de undersøgte medarbejdere.

Til sammenligning fandt Bureau Veritas i 4. kvartal 2017 overtrædelser i 14 % af kontrakterne og hos 5,5 % af de undersøgte medarbejdere. Resultaterne kan indikere, at det er lykket indsatssteamet at gennemføre en mere effektiv risikovurdering i forbindelse med udvælgelse af dokumentkontrollerne.

Det interne indsatssteam har indført en ny praksis hvor de i forbindelse med overtrædelsessager afholder et mæglingsmøde. På mæglingsmødet lægger indsatssteamet sammen med fagforvaltningen

Team Ejendomsoptimering

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
|
1599 København V

EAN nummer
5798009800206

og leverandøren en plan for, hvordan der rettes op på overtrædelserne. I 1. kvartal 2018 har indsatssteamet afholdt 14 mæglingsmøder i overtrædelsessager. De efterbetalinger som indsatssteamet har sikret rangerer fra få hundrede kroner og op til over 80.000 kr. pr. medarbejder.

Det interne indsatssteam har i 1. kvartal 2018 fokuseret på bygge- og anlægsbranchen samt køkken og kantine.

Statistik over indsatsen fremgår af vedlagte rapport.

Status på indsatsen mod social dumping 1. kvartal 2018

1. Indledning

Den 22. juni 2017 vedtog BR indstillingen ”*Justering af indsatsen mod social dumping*”, som fastlægger de fremadrettede rammer for indsatsen mod social dumping, og herunder oprettelse af et internt indsatsteam, der sammen med forvaltningerne tildeles en række udvidede opgaver. Indsatsteamet er herefter etableret i Københavns Ejendomme og Indkøb med oprettelse af en CSR-enhed.

Fra 2014-2017 har Bureau Veritas stået for kommunens kontrolindsats, men ved årsskiftet har kommunens nye interne indsatsteam overtaget ansvaret for alle nye og igangværende sager. Denne kvartalsrapport er den første siden indsatsen blev hjemtaget.

Indsatsen med at afdække og bekæmpe social dumping er pr. 1. januar 2018, hvor de interne indsatsteam overtog kontrollen, tilrettelagt ud fra principper om,

- højere grad af tilstedeværelse på arbejds- og byggepladser, og en mere dialogbaseret kontakt mellem indsatsteamet og leverandører og støtte-/tilskudsmodtagere
- at kontroller i højere grad skal udvælges på baggrund af en risikovurdering, der bl.a. tager højde for branchebestemte forhold
- at der følges op på mistanke om overtrædelser med mere dybdegående og dialogbaserede kontrolformer.
- et tættere samarbejde mellem indsatsteamet og forvaltningerne i hele processen, hvor indsatsteamet skal understøtte forvaltningernes anvendelse og håndhævelse af klausulerne med rådgivning og anbefalinger

For at imødekomme ovenstående principper har indsatsteamet konkret,

- gennemført et træningsforløb med Bureau Veritas for at sikre overlevering af erfaringer fra den hidtidige indsats
- indsamlet best practice erfaringer fra blandt andre Metroselskabet, Odense kommune, Region Hovedstaden og Foreningen for Samfundsansvar i Byggeriet
- fastlagt nye kontrolformer baseret på en risikomodel, branchekendskab, prioritering af fysisk tilstedeværelse og begrænset bureaukrati for leverandører
- etableret it-understøttelse med digital registrering af kontrolindsats inden for samtlige kontrolformer for fremadrettet databaseret kontrol og ledelsesrapportering
- etableret en rådgivningsfunktion for forvaltningerne via en fælles indgang pr. e-mail og tlf. etableret én fælles intranetside med relevant, opdateret information og vejledninger – vedligeholdt af indsatsteamet
- indgået samarbejde med relevante eksterne parter, og herunder arbejdsmarkedets parter
- sammen med koncernkommunikation udviklet nye kommunikationsmaterialer til leverandører og medarbejdere, der blandt andet promoverer indsatsteamets hotline, og oplyser om indsatsen
- udviklet og idriftsat et koncept for mæglingsmøder, hvor indsatsteamet sammen med kontraktholderforvaltning og leverandør søger at få leverandører til at rette op på overtrædelser af arbejdsklausulen ved fx at foretage relevante efterbetalinger til medarbejderne
- sikret udpegning af relevante kontakt- og samarbejdsrelationer i samtlige forvaltninger

De nedenstående afsnit viser, hvordan kontrolarbejdet konkret har udfoldet sig i første kvartal 2018. Der skelnes i det følgende mellem to kontroltyper:

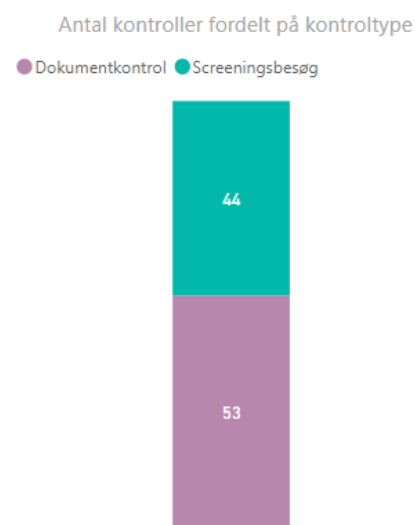
- *screeningsbesøg*, der er fysiske kontrolbesøg på arbejdspladser og byggepladser udført af indsatsteamet,
- *dokumentkontroller*, som indebærer, at leverandøren skal fremsende kopi af ansættelsesbeviser, lønsedler mv. til indsatsteamet, så der kan foretages en konkret beregning af, om arbejdsklausulen er overholdt.

Screeningsbesøgene indgår i indsatsteamets risikovurdering, og kan således være med til at afgøre, om der bør foretages en dokumentkontrol.

2. Kontrol-set-up

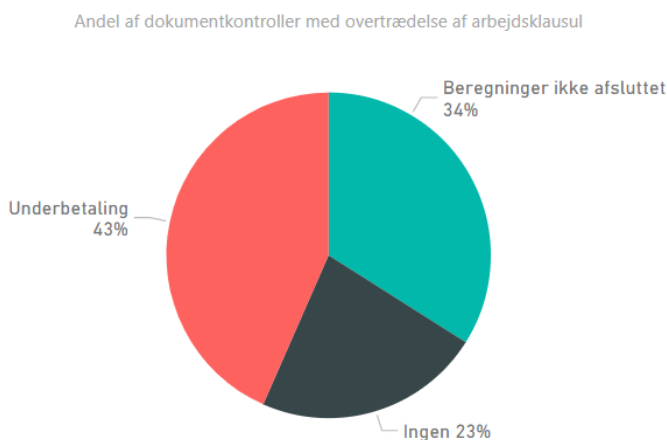
Der er i første kvartal 2018 gennemført 97 kontroller. Det dækker over både screeningsbesøg på en arbejdsplads/aftale og dokumentkontrol af enkelte medarbejdere.

Indsatsteamet forventer at øge antallet af månedlige kontroller i takt med, at der bliver brugt færre ressourcer på opstart og implementering af et nyt kontrolkoncept, nye arbejdsgange mv. samt når sagsbehandlingen af de sidste kontroller, som er påbegyndt af Bureau Veritas, kan afsluttes.

3. Materielle overtrædelser af arbejdsklausulen

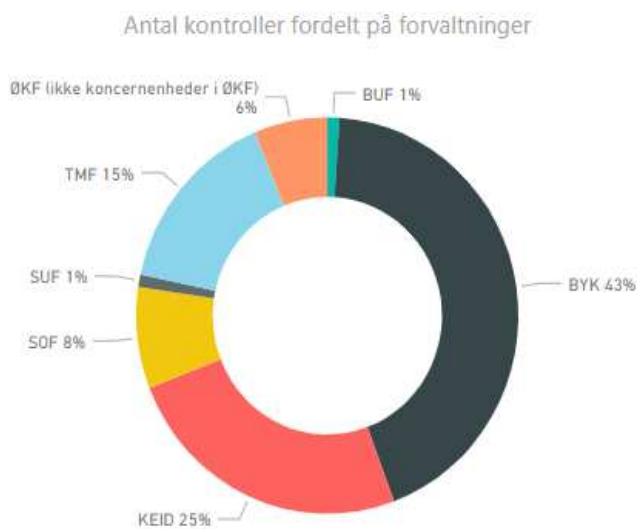
Der skelnes mellem *formelle overtrædelser* af arbejdsklausulen, som er den situation, hvor leverandøren ikke fremsender den dokumentation, som indsatsteamet har anmodet om, og *materielle overtrædelser*, som indebærer, at indsatsteamet på baggrund af den fremsendte dokumentation kan konstatere, at løn og ansættelsesvilkår er ringere end dem, som arbejdsklausulen foreskriver.

Sammenlignet med 4. kvartal 2017 (dvs. den seneste periode før indsatsen blev hjemtaget), viser tallene fra 1. kvartal 2018 en markant stigning i andelen af materielle overtrædelsessager: I hele 23 ud af 53 dokumentkontroller, dvs. for 43% af de udvalgte medarbejdere, er der konstateret overtrædelser af arbejdsklausulens krav om løn- og ansættelsesforhold og i 6 ud af de 13 (46 %) af de aftaler som har været omfattet af dokumentkontroller, er der konstateret overtrædelser af arbejdsklausulen. Resultaterne kan indikere, at der er udført en mere effektiv risikovurdering i forbindelse med udvælgelse af dokumentkontrollerne.

Materielle overtrædelse på hhv. personniveau og aftaleniveau		
	Personniveau	Aftaleniveau
4. kvartal 2017	5,5 %	14 %
1. kvartal 2018	43 %	46 %

4. Fordeling på branche og forvaltning

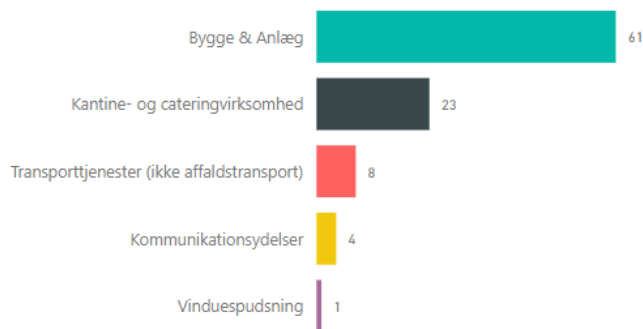

Fordelingen af kontrollerne på de forskellige forvaltningsenheder hænger sammen med, hvilke brancher der har været i fokus i det løbende kontrolarbejde.

Bygge- og anlægsbranchen vil gennemgående være et fokusområde i indsatsen, både fordi det er en risikobranche med hensyn til social dumping, og fordi kommunen har en stor aftalevolumen på området. De tip som indsatssteamet har modtaget fra informanter internt i kommunen samt via hotlinehenvendelser fra eksterne anmeldere, har også været bestemmende for, hvilke branche-, aftale- og overenskomstområder, der er taget fat på i 1. kvartal.

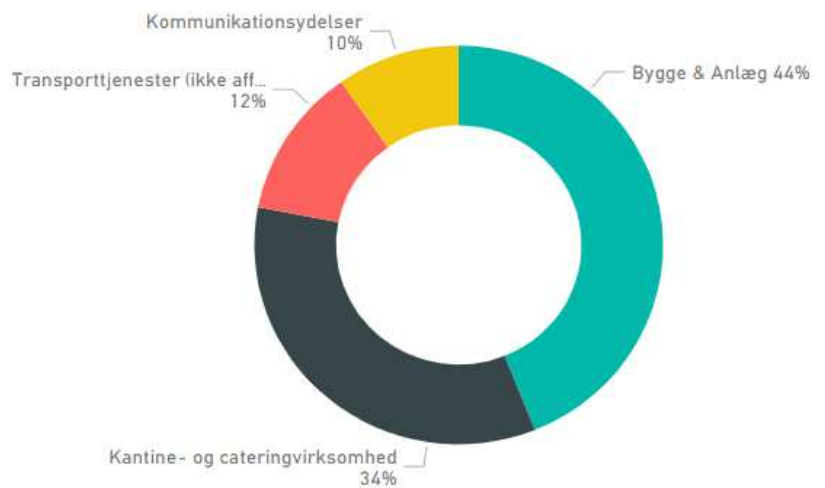
Rengøring er en af de risikobrancher, som indsatssteamet planlægger et større fokus på fra 2. kvartal.

Antal kontroller fordelt på branche

Den måde de foreløbigt konstaterede overtrædelser af arbejdsklausulen fordeler sig på i de forskellige brancher, underbygger den risikovurdering, der ligger til grund for udvælgelse af aftaler og brancher i første kvartal. De brancher med flest overtrædelser er således også de brancher, hvor indsatssteamet har gennemført flest kontroller.

Materielle overtrædelser fordelt på branche

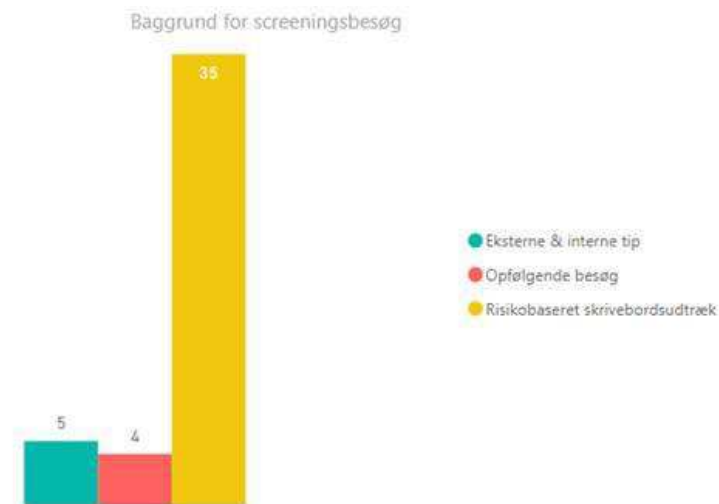

5. Risikobaseret fremgangsmåde

Følgende beskriver, hvordan indsatsteamet foretager en risikobaseret udvælgelse af sager til henholdsvis screeningsbesøg og dokumentkontroller.

De aftaler, som er udtaget til **screeningsbesøg**, er primært udvalgt på baggrund af et risikobaseret skrivebordsudtræk, dvs. en risikovurdering foretaget af indsatsteamet ved ”skrivebordsudtræk”. Herudover er der en mindre andel af kontrollerne, som er udvalgt på baggrund af interne og eksterne tip, og nogle der er udvalgt som genbesøg for at følge op på forhold, der er konstateret ved det forrige besøg.

Fremover vil der også være en lille andel af dokumentkontrollerne, som bliver tilfældigt udtrukket. Det skal sikre, at alle leverandører og støtte- og tilskudsmodtagere til enhver tid har risiko for at blive kontrolleret, uanset branchefokus mv.

Antal eksterne tips om mulig social dumping:

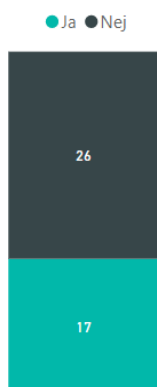
Januar	4
Februar	1
Marts	2

Udover de eksterne tips, som blandt andet modtages via den telefoniske hotline, modtager indsatsteamet også interne tip, fra medarbejdere i forvaltningerne.

Kommunikationsindsats 2018

I januar 2018, i forbindelse med opstart af det nye interne indsatsteam, gennemførte CSR-enheden og Koncern Kommunikation en kommunikationsindsats. Kampagnen indebar blandt andet skilte og bannere på byggepladser, plakatsøjler og en indsats på de sociale medier. Kampagnen skulle dels sikre, at de parter der er direkte berørt af indsatsen, er informeret herom og dels promovere og synliggøre Københavns Kommunes indsats mod social dumping mere generelt, herunder øge kendskabet til – og brugen af – hotlinen.

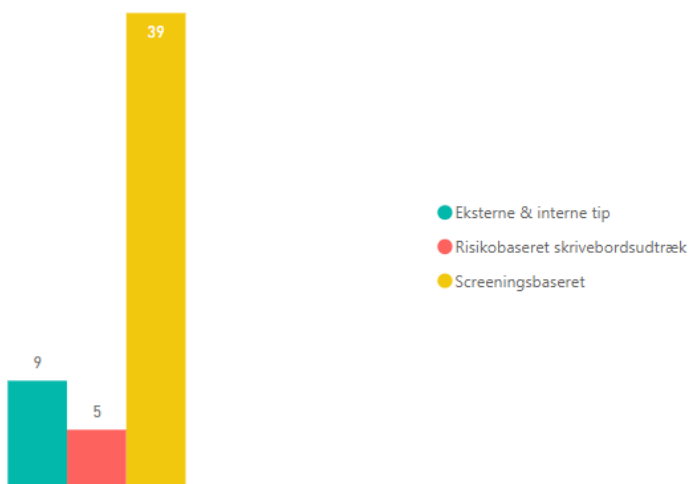
Antal screeningsbesøg, der giver anledning til yderligere kontrol

I 17 ud af 43 screeningsbesøg er det vurderet, at der har været grund til yderligere kontrol. Oftest betyder det, at der foretages dokumentkontroller af udvalgte medarbejdere, men det kan også betyde, at arbejdspladsen genbesøges umiddelbart efter, for at følge op på konkrete forhold, der er konstateret på screeningsbesøget.

Oversigten over **baggrunden for dokumentkontrollerne**, illustrerer at udvælgelsen ofte er screeningsbaseret. Det betyder i praksis, at indsatssteamet har lavet en konkret vurdering af behovet for dokumentkontrol på et screeningsbesøg. I nogle tilfælde, er medarbejdere udvalgt ud fra en mandskabsliste efter et screeningsbesøg, fordi de ikke var tilstede på tidspunktet for besøget, men hvor deres funktion eller den (under)leverandør de er ansat hos, er identificeret som værende i risikozonen.

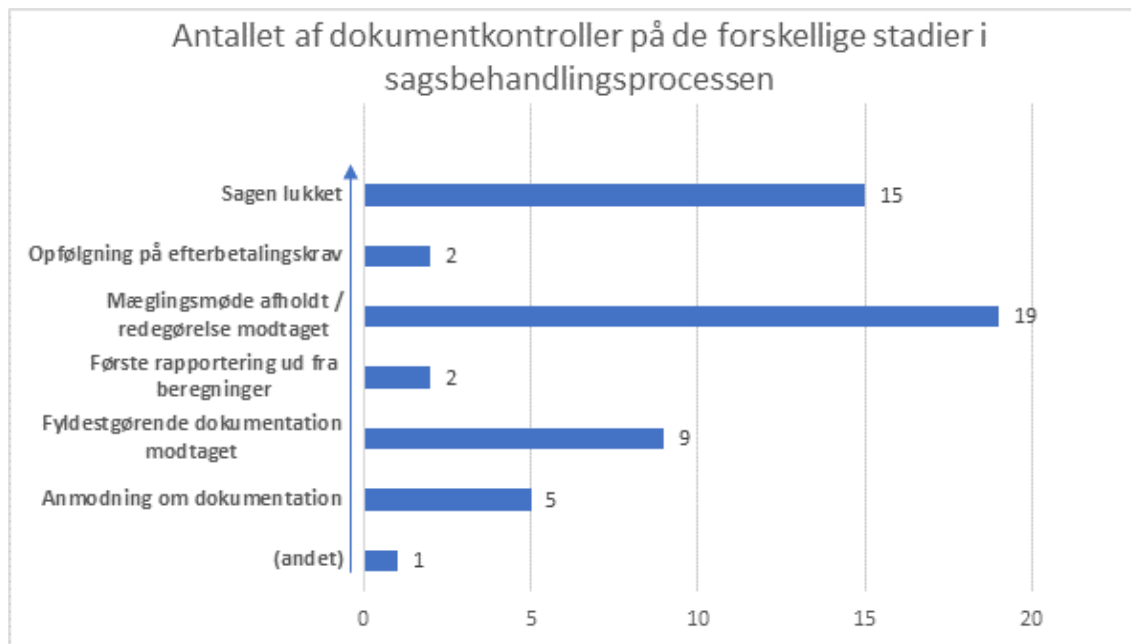
Baggrund for dokumentkontroller

Når det vurderes, at der er behov for at lave dokumentkontrol for at afdække mistanke om overtrædelse af arbejdsklausulen, udvælger indsatssteamet et passende antal medarbejdere til kontrol. Herefter er der altid mulighed for at udvide kontrollen til flere relevante medarbejdere, hvis der bliver konstateret materielle overtrædelser i en eller flere af de første stikprøver.

6. Understøttelse af sager fra start til slut

Følgende er en status på de 53 dokumentkontroller, der er påbegyndt i 1. kvartal. At der er nogle kontroller, hvor beregningerne endnu ikke er afsluttede, betyder, at procentdelen af dokumentkontroller med overtrædelser kan stige til over de 43 %, som foreløbigt er konstaterede.

Mæglingsmøder

Ud af de 15 afsluttede sager, vedrører to af dem materielle overtrædelsessager, som er afsluttet med at de omfattede medarbejdere har fået efterbetalt den relevante løn. Dette er faciliteret ved hjælp af mæglingsmøder, hvor der fastlægges en køreplan for at få leverandører til at rette op på overtrædelser af arbejdsklausulen. Hensigten med mæglingsmødet er at etablere en dialog om den overtrædelse, som indsatsteamet har konstateret, hvilket er med til at kvalitetssikre grundlaget for beregningerne, afdække om der er andre relevante omstændigheder, der skal tages højde for. Et mæglingsmøde kan omhandle flere overtrædelsessager knyttet til samme leverandøraftale, og til mødet deltager repræsentanter fra hovedleverandøren, eventuelt implicerede underleverandører, indsatsteamet, og sædvanligvis også den kontraktansvarlige i forvaltningen.

Der er indtil videre gennemført 4 mæglingsmøder med leverandører i de kontroller, der er påbegyndt i 1. kvartal. Herudover er der gennemført 10 mæglingsmøder i de overtrædelsessager, som indsatsteamet har arvet fra Bureau Veritas.

Det er indsatsteamets opfattelse, at dette på længere sigt er den mest effektive måde at bekæmpe social dumping på, ligesom det sikrer et bedre grundlag for samarbejde med leverandøren i relation til de øvrige ydelser, som leverandøren skal levere til kommunen. Hvis leverandøren ikke deltager i dette samarbejde, vil indsatsteamet dog anbefale kontraktholderforvaltningen straks at sanktionere overtrædelserne. I første kvartal har det ikke været nødvendigt at tage hårdere sanktioner end mæglingsmødet i brug for at rette op på materielle overtrædelser.

7. Uddannelsesklausul

Som et nyt element i indsatsen, skal indsatssteamet også følge op på compliance mellem krævede og realiserede antal praktikårsværk i kommunens aftaler med uddannelsesklausuler. I første kvartal af 2018 har CSR-enheden, i samarbejde med andre forvaltningsenheder (TMF og ByK), initieret et udviklingsarbejde i forhold til kommunens brug og håndhævelse af uddannelsesklausulen, for at sikre flere lærer- og praktikpladser. Fokus er på, dels at udvide anvendelse af uddannelsesklausulen, der hvor potentialet for kravsætning til antal praktikårsværk ikke er fuldt udnyttet, dels på at understøtte leverandørernes opfyldelse af kravene, gennem løbende dialogbaseret opfølgning. Der arbejdes p.t. på iværksættelse af pilotprojekter, for at afprøve indsatssteamets og forvaltningernes muligheder for at spille en mere proaktiv rolle i at få virksomhederne til at opnå compliance på krævede årsværk. På støtte- og tilskudsområdet er det aftalt, at Område- og Byfornyelse i TMF, i samarbejde med indsatssteamet, vil undersøge muligheden for at bruge uddannelse- og beskæftigelsesklausulerne mere strategisk i udsatte boligområder. Endeligt har indsatssteamet udarbejdet en model for, hvordan der kan gennemføres dokumentkontroller af, om uddannelsesklausulen overholdes.

8. Afsluttede og verserende overtrædelsessager

Verserende sager fra Bureau Veritas (påbegyndt i 2017):

Forvaltning	Branche	Problem og håndtering (anonymiseret)
ByK	Byggeri	Bureau Veritas konkluderede på baggrund af en dokumentkontrol, at én underleverandør betalte to medarbejdere for lidt i løn. Derudover manglede en anden underleverandør på samme aftale at aflevere dokumentation. CSR-enheden har sammen med Byggeri København og Københavns Ejendomme og Indkøb afholdt et mæglingsmøde. CSR-enheden afventer i øjeblikket dokumentation på, at det er rettet op på forholdene.
KEID	Vedligehold	Bureau Veritas konkluderede på baggrund af en dokumentkontrol, at en underleverandør har underbetalt en ansat med 411,35 kr. Derudover har en anden underleverandør sendt modstridende timesedler. CSR-enheden har sammen med Byggeri København og Københavns Ejendomme og Indkøb afholdt et mæglingsmøde. CSR-enheden afventer i øjeblikket dokumentation på, at det er rettet op på forholdene.
ByK	Byggeri	Bureau Veritas konkluderede på baggrund af en dokumentkontrol, at en underleverandør ikke efterlever Arbejdsklausulen. En medarbejder er blevet underbetalt med 16,62 kr./time for 130 timers arbejde, og er samlet blevet underbetalt med ca. 2.160 kr. CSR-enheden afventer i øjeblikket dokumentation på, at det er rettet op på forholdene.
ByK	Byggeri	Bureau Veritas har udtaget en række underleverandører til dokumentkontrol på en stor aftale, hvoraf de i første omgang kunne konstatere, at én underleverandør havde overtrådt arbejdsklausulen, samt at flere ikke havde fremsendt tilstrækkelig dokumentation til, at der kunne foretages beregninger. CSR-enheden gennemførte i den forbindelse to mæglingsmøder med hovedleverandøren, som afstedkom, at der blev fremsendt yderligere dokumentation, og sikret efterbetalinger på hhv. 82.254,70 kr. og 24.810,3 kr. til to medarbejdere hos den ene underleverandør, samt hhv. 23.169,78 kr. og 21.134,90 kr. for manglende overtidsbetaling til to medarbejdere hos en anden underleverandør. Efterfølgende er der også konstateret materielle overtrædelser hos den sidste af de underleverandører, der manglede at indsende dokumentation, som nu har fået stillet et efterbetalingskrav på mellem 2 og 30 kr. pr. time pr. medarbejder. Desuden er kontrollen efterfølgende udvidet til yderligere 10 medarbejdere, som har været beskæftiget på aftalen hos de tre overtrædende underleverandører.

Afsluttede materielle overtrædelsessager i CSR-enheden, 1. kvartal 2018

Forvaltning	Branche	Problem og håndtering (anonymiseret)
ByK	Byggeri	CSR-enheden havde udtaget 3 medarbejdere fra to forskellige underleverandører til dokumentkontrol, men fik i første omgang kun dokumentation fra den ene underleverandør. Hovedleverandøren ville herefter ikke imødekomme anmodningen om dokumentation for de andre to medarbejdere, og nægtede at kende til dem og den underleverandør som havde ansat dem, selvom insatsteamet havde interviewet de pågældende medarbejdere på et kontrolbesøg. Dagboden blev derfor effektueret, hvilket bevirkede at hovedleverandøren fremsendte den krævede dokumentation, og efterbetale henholdsvis 19,14 kr. og 20,40 kr. pr. time, svarende til i alt 1.543,05 kr. og 896,20 kr. til to af medarbejderne, da det viste sig, at arbejdsklausulens krav til løn var overtrådt for begge medarbejdere.

Verserende materielle overtrædelsessager i CSR-enheden, 1. kvartal 2018

Forvaltning	Branche	Problem og håndtering (anonymiseret)
TMF	Kantine/Køkken	CSR-enheden har konstateret overtrædelser af arbejdsklausulen for flere medarbejdere hos hovedleverandøren og de vikarbureauer de har benyttet. Den ene overtrædelse, omhandlede en medarbejder, der hverken var ansat eller aflønnet, men havde fået besked på, at han ville blive aflønnet kontant af den medarbejder, han afløste. Leverandøren har på baggrund af kontrollen ansat medarbejderen og betalt denne korrekt løn. De øvrige overtrædelser, som omhandler underbetaling af medarbejdere, behandles stadig. Der er afholdt et mæglingsmøde, hvor hovedleverandøren har ønsket at vende tilbage med kommentarer til beregningerne. CSR-enheden afventer denne redegørelse med kommentarer.
ByK	Byggeri	CSR-enheden har konstateret en relativ grov overtrædelse af arbejdsklausulen for 9 medarbejdere hos en underleverandør i 4. led på en større aftale. På et mæglingsmøde blev der fremlagt ønske om, at flere af virksomhedens udgiftsposter skulle tages i betragtning som lønelementer. Da der var en del usikkerheder i de informationer og argumenter, som blev fremført på vegne af den overtrædende underleverandør ved mæglingsmødet, har CSR-enheden krævet en skriftlig redegørelse fra leverandøren, samt yderligere dokumentation for overholdelse om overenskomstkrav om kost og logi til udstationerede medarbejdere. Kontrollen forventes at blive udvidet til flere medarbejdere over en længere periode, når de der forelægger en endelig beregning af overtrædelsens størrelse.
KEID	Kommunikationsydelser	CSR-enheden har konstateret overtrædelser af arbejdsklausulen for samtlige medarbejdere udtaget til kontrol. Der er afholdt et mæglingsmøde, hvor hovedleverandøren har ønsket at vende tilbage med kommentarer til beregningerne. CSR-enheden afventer denne redegørelse med kommentarer.